

О.В. Петренко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Е.В. Білецький, д-р техн. наук, проф. (*ХТЕІ КНТЕУ, Харків*)

ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Проблема ефективного проектування та організації самостійної роботи студентів (СРС) здобуває особливу актуальність у наші часи, коли здійснюється перехід від моделі «освіти на все життя» до парадигми «освіта через все життя». Умовою такого переходу є особистісна (психологічна, пізнавальна та інструментальна) готовність, осіб, що навчаються до постійного відновлення інформації, здатності репродукувати вже наявні знання, самостійно їх одержувати. Це, у свою чергу, потребує від студентів умінь здобувати та використовувати нові знання протягом всієї їхньої професійної діяльності. Таким чином, самостійній роботі приділяється важлива роль у процесі становлення особистості сучасного фахівця. І це природно, оскільки самостійна робота є «вищою формою навчальної діяльності, формою самоосвіти».

Успішність СРС у вищій школі залежить від управління цією роботою, що містить у собі й формування мотивації, професійної позиції майбутнього фахівця, і органічне включення самостійної роботи в процес освоєння змісту навчальних дисциплін, і інтеграцію самостійної роботи студентів в науково-дослідну роботу, і вибір форм контролю за результатами самостійної роботи. При цьому потрібно враховувати ту обставину, що потужним фактором сучасного життя в цілому й системи освіти зокрема сьогодні стали інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ).

У складі нових інформаційних і комунікаційних технологій, що здобувають сьогодні особливо важливе значення, варто виділити мобільні технології, що забезпечують швидкий і всеосяжний доступ до інформаційно-предметного середовища й взаємодію студентів і викладачів, а також соціальні мережі, активними учасниками яких є багато студентів. Необхідним елементом навчального процесу є науково-дослідна робота студентів (НДРС). Вищим рівнем пізнавальної активності студентів виступає діяльна участь у науково-дослідній роботі, самостійному науковому пошуку.

Традиційно діяльність студентського наукового гуртка будується як ряд зустрічей зацікавлених і мотивованих студентів і викладачів, об'єднаних спільними інтересами у певному колі наукових

проблем. У ході засідань обговорюються доповіді студентів, повідомлення викладачів, проводиться консультаційна та інформаційна робота.

На сьогодні формат наукових студентських гуртків не перетерпів особливих трансформацій. Разом з тим сучасні ІКТ надають студентам і викладачам великі організаційно-інформаційні можливості. Діяльність гуртка, наприклад, може бути істотно доповнена й збагачена, якщо його оформити у форматі блога – досить популярного в глобальній мережі способу доведення інформації до максимально широкого кола читачів. В НДРС блог в першу чергу може бути використаний для публікацій робіт студентів, з якими вони виступали або збираються виступати на засіданнях гуртка або конференції. Технологія, за допомогою якої ведеться блог, дозволяє іншим студентам, викладачам залишати коментарі до доповідей, а також коментарі до коментарів. Останні, зрозуміло, повинні модеруватися або викладачем, або відповідальними студентами (діяльність останніх вимагає додаткових зусиль і повинна відповідним чином бути врахована). Важливо, щоб доступ до блогів був можливий з будь-яких комп'ютерів, включаючи мобільні й переносні, а також зі смартфонів.

Формат блога найбільш сприятливий для організації on-line обговорення й спілкування, консультацій. Іноді студентам буває важко швидко сформулювати свої зауваження до доповіді безпосередньо на засіданні гуртка, а деякі студенти мають психологічні бар'єри в живому спілкуванні. Участь у свого роду пролонгованому засіданні гуртка – це гарний спосіб усунути такого роду труднощі. Особливо широкі можливості така форма роботи відкриває при вивченні галузей науки, що вимагають наочності. У цьому випадку науковий гурток-блог з використанням навіть штатних засобів, закладених у шаблони, дозволяє підвищити ефективність сприйняття матеріалу і його використання в майбутньому.

Впровадження запропонованої форми самостійної роботи студентів сприяє високому рівню мотивації студента й, у свою чергу, підвищує цей рівень. При цьому необхідно відзначити, що хоча соціальні мережі самі по собі пропонують досить широкі можливості організації «кіл» однодумців, але тільки формат блогів забезпечує твердий контроль із боку педагога над змістом публікацій і коментарів до них і дозволяє найбільш повно представити результати роботи студентського співтовариства.